

**SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA**  
**Pf.I.20.349/2017/7. szám**

A Szegedi Ítéltábla a **jogtanácsos (neve, címe)** által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti szám alatti székhelyű felperesnek – a **jogtanácsos (neve, címe)** által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen tagdíj megfizetése iránt indított perében a Gyulai Törvényszék 2017. február 8. napján kelt 5.P.20.516/2016/9. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

**Í T É L E T E T :**

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 15.000,- (Tizenötezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

**I N D O K O L Á S**

Az alperes 2009. július 24. napjától teljes jogú tagja a felperesnek. Belépési nyilatkozatában vállalta, hogy a tagdíj fizetésére vonatkozó kongresszusi határozatnak eleget tesz.

Az ekkor hatályos alapszabály 24. a) pontja a tag kötelezettségévé tette a szakszervezeti tagdíj fizetését. Rögzítette, a tagsági viszony a tag kilépési nyilatkozatával, halálával, illetve kizárásával szüntethető meg. Ez utóbbira a tag alapszabállyal ellentétes magatartása, a szakszervezet céljainak veszélyeztetése, azzal ellentétes tevékenység végzése, valamint 3 havi tagdíj nemfizetés vezethet (26. pont).

Az alapszabály 2010. szeptember 24-i módosításával a tagsági viszony megszűnésének esetköre kiegészült a tagdíj fizetés 3 havi, önhibából történő elmulasztásával (33. c) pont). Ebben az esetben a tagdíj nemfizetés megállapítása után ha a felszólítást követő 8 munkanapon belül a tag a tartozását nem rendezi, a nyilvántartásból automatikusan törölni kell.

A 2013. május 5-én módosított okirat tagdíj elmaradás esetére részletezte a tagsági jogviszony törlésére vonatkozó eljárást, a határozathozatal módját, a jogorvoslat lehetőségét.

Az alperes 2012. január 1. óta nem fizetett tagdíjat, 2016. június 9-én jelentette be kilépését a felperesi szakszervezetből.

A felperes 2016. június 16-án kelt levelével szólította fel 57.000,- forint elmaradt tagdíj megfizetésére, aminek nem tett eleget.

A felperes keresetében 57.000,- forint, 2012. január 1.-2016. június 9. között felmerült elmaradt tagdíj és ennek 2014. április 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét arra alapította, hogy az alperes belépési nyilatkozatával elfogadta a

felperesi alapszabályt, közte a tagdíjfizetés kötelezettségét, melynek 2012. januárjától 2016. júniusi kilépéséig – a fizetési felszólítás ellenére – nem tett eleget. Utalt arra, hogy jogszabályváltozás folytán 2012. január 2-től a munkáltató már nem vonhatta le és folyósíthatta a tagok által teljesítendő tagdíjat, azt a tagnak kellett befizetnie. Közzétett döntésre (BH2000. 36.) hivatkozva előadta, a tagdíj nemfizetés nem vezethet a tagsági jogviszony automatikus megszűnéséhez. Keresetének jogalapjaként – többek között – az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 62. § (3) bekezdés c) pontját jelölte meg.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Véleménye szerint azzal, hogy 3 hónapot meghaladóan tagdíjat nem fizetett, az alapszabály értelmében tagsági viszonya kilépési nyilatkozat nélkül is megszűnt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a kereset szerint marasztalta. Indokolásában rámutatott, az alperes 2012 óta nem fizetett tagdíjat, így az akkor hatályos 2005. évi alapszabályi rendelkezések az irányadók, ami viszont a tagdíjfizetési kötelezettség elmulasztásához nem fűzte automatikusan a tagsági viszony megszűnését, az csak a kizárás és a hozzá kapcsolódó eljárási rend betartásával következhetett be. Mivel így az alperes tagsági jogviszonya a kilépési nyilatkozatig fennállt, eddig köteles az elmaradt tagdíjak megfizetésére.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést elsősorban annak megváltoztatása és kereset elutasítása, másodlagosan hatályon kívül helyezése érdekében. Előadta, a 2016. december 12-i tárgyalásra szóló idézés mellékleteként kizárólag a felperes 2013. május 5-én kelt alapszabályát kapta kézhez, így ellenkérelmében is csak erre hivatkozhatott. Hozzátette, jogszabályi indokolás hiányában az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. Érdemben fenntartotta azon érvelését, miszerint tagsági viszonya a tagdíj huzamos ideig történő nemfizetésével kilépési nyilatkozat nélkül is megszűnt. Álláspontja alátámasztásául egyedi ügyben hozott bírósági döntést csatolt. Kifejtette, nem felel meg a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményének, ha a felperes több éves késedelemmel szólítja fel teljesítésre a tagot. Végül kétségessé tette, hogy a felperes a perben a valós tartalmú, a törvényszék által nyilvántartásba vett alapszabályokat bocsátotta rendelkezésre.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Kiemelte, az alperesnek kézbesített keresetlevél hivatkozott több, az alperes tagsági jogviszonyának fennállta alatt hatályos alapszabályra, melyek a részére nyilvánvalóan kézbesítésre kerültek. Hozzátette, sem az alperes, sem jogi képviselője nem jelent meg egyik tárgyaláson sem, a fellebbezésben kifogásoltakat az elsőfokú eljárás alatt nem jelezték. Az alperesi jogi képviselő mulasztása nem szolgálhat az ítélet hatályon kívül helyezésének alapjául. Érdemben rámutatott, nem kötelezettsége a szakszervezetnek 3 havi nemfizetés esetén a kizárási eljárás megindítása, az a mérlegelésétől függ.

**A fellebbezés alaptalan.**

Az ítéletábrának mindenekelőtt az alperes eljárási kifogásával kapcsolatban kellett állást foglalnia.

Az alperes az alapszabályok valós tartalmát a másodfokú eljárásban tette vitássá, azzal az elsőfokú bíróság előtt nem érvelt. A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására. A továbbiakban azonban a Pp. 235. § (1) bekezdése azt is tartalmazza, hogy a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására, vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására akkor is sor kerülhet, ha az az első fokú

határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul; a Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltakat azonban ebben az esetben is alkalmazni kell. A Pp. 141. § (6) bekezdése szerint ha a felek valamelyike tényállításának, nyilatkozatának előadásával, bizonyítékainak előterjesztésével – a (2) bekezdésben előírt kötelezettsége ellenére – alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, a bíróság a fél előadásának, előterjesztésének bevétele nélkül határoz. A fél köteles tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait – a per állása szerint – a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni (Pp. 141. § (2) bekezdés). Az alperes korábban nem vitatta a szakszervezeti alapszabály tartalmának valóságát, arra pedig nincs adat, hogy ezt megalapozó információ utóbb, az elsőfokú ítélet meghozatala után jutott volna a tudomására, így ezirányú védekezését az ítélet tábla a Pp. 235. § (1) bekezdésére figyelemmel érdemben nem vizsgálta.

Az elsőfokú iratokból megállapíthatóan a keresetlevél mellékletét képezte a 2005. október 20-án és 2013. május 5-én kelt felperesi alapszabály. Az elsőfokú bíróság 2/I. sorszám alatti idéző végzése szerint azonban az alperes jogi képviselője részére – ahogy az a tértivevényen is látható – csak a keresetlevél került kézbesítésre. Ezzel szemben a 3. számon érkezett érdemi ellenkérelemből egyértelmű, hogy a keresetlevél mellékleteként csatolt alapszabályt megkapta, hiszen arra maga hivatkozott az 1. oldalon, majd idézte annak rendelkezéseit. De már ellentmondásában is részletezett alapszabályi rendelkezéseket. Lényeges továbbá, hogy az elsőfokú eljárás alatt nem hivatkozott alapszabály hiányára, holott egyértelmű volt a keresetlevélből, hogy követelését a felperes – egyebek mellett – arra alapítja. Ezen túlmenően az alperesnek mint tagnak tisztában kellett lennie azzal is, hogy tagsági jogviszonya létesítésekor melyik alapszabály volt hatályban. Így megállapítható, hogy az alperesnek ismernie kellett az alapszabály rendelkezéseit. Ha a továbbiakban ellenőrizni kívánta az egyes rendelkezéseket, mégsem élt iratbetekintési jogával, az az ő kockázati körébe esik. Mindezeket mérlegelve és szem előtt tartva a Kúria 1/2014. (VI. 30.) PK véleményét az elsőfokú bíróság nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, mely indokolná az ítélet hatályon kívül helyezését, nem sértette meg magatartásával a „fegyveregyenlőség” elvét. Az elsőfokú eljárás megismétlése ezért szükségtelen.

Az egyesülés joga alapvető jog. Az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van arra, hogy másokkal szervezeteket, vagy közösségeket hozzon létre, és azok tevékenységében szerepet vállalhasson. Az egyesülési jog alapján a magánszemélyek, a jogi személyek, valamint ezek jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetei – tevékenységük célja és alapítóik szándéka szerint – civil szervezetet hozhatnak létre és működtethetnek. Ebbe a körbe sorolható mindenekelőtt az egyesület, a szakszervezet és az érdekképviselői szervezet. A Ptk. az egyesületet tekinti a civil szervezetek alaptípusának, a szakszervezet és más érdekképviselői szervezetek az egyesület speciális formáiként foghatók fel.

A jogvita elbírálására a 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptké.) 11. § (1) bekezdése folytán az 1959. évi IV. (rPtk.) rendelkezéseit kell alkalmazni. Ennek 61. § (1) bekezdése szerint az egyesület olyan Magyarországon önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályában meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét. Az egyesület alapszabályában kell rendelkezni – egyebek mellett – a tagsági jogviszony keletkezésének és megszűnésének módjáról és feltételeiről.

A tag alapszabályban vállalt kötelezettsége a tagdíj megfizetése. A felperes alapszabályai rögzítik a tagsági viszony megszűnésének eseteit. Ezek között sorolta fel előbb kizárásra vezető okként, utóbb pedig önálló esetként a tagdíjfizetés 3 havi, önhibából történő elmulasztásának következményeit.

Miután az egyesületi szerveződés önkéntessége azt jelenti, hogy a tag önként dönt az egyesületben történő részvételéről és egyesületi tagságának megszüntetéséről, a bírói gyakorlat nem ismeri el a tagsági jogviszony megszűnésének automatikus eseteit. Ahhoz, hogy a tag tagsági jogviszonya saját döntésén túl más módon is megszűnhessen, megszüntethető legyen, az egyesület alapszabályában rendelkezni kell a megszűnési módokról. Ennek megfelelően több döntésében kifejtve a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) nem fogadta el a tagsági jogviszonyt automatikusan megszüntető okként azt, amikor a tag a tagdíjat nem fizette meg (BH 2000.274., BH 2000.36., KGD 2002.241.). Ez azt jelenti, hogy a tagsági viszony megszűnésének kimondását, mint jogkövetkezmény alkalmazását megelőzően szükséges figyelmeztetni a tagdíjfizetéssel elmaradt tagot a mulasztáshoz fűződő jogkövetkezményekről való tájékoztatás mellett, csak ezt követően dönthet a szervezet a tagsági viszony megszüntetéséről, illetve állapíthatja meg annak megszűnését.

A felperesi alapszabályok tagdíj nemfizetés esetére alkalmazott automatikus jogviszony megszüntetéséről nem szólnak. A 2005. október 20-án és 2013. május 5-én módosított létesítő okiratok részletesen tartalmazzák a kizárásra vezető eljárás szabályait, a határozathozatal módját, tartalmát, a tagot megillető jogorvoslati lehetőséget. Ezek semmiképpen sem az alperesi érvelést támasztják alá, így önmagában az, hogy a tag 3 hónapig nem fizet tagdíjat, külön eljárás nélkül tagsági viszonyának megszűnéséhez nem vezethet. Lényegét tekintve a 2010. szeptember 24-én kelt – az alperes tagdíjfizetésének elmaradásakor hatályos – alapszabály is hasonló, hiszen eszerint is fizetési felszólításnak kell megelőznie a tag nyilvántartásból való törlését (a 2017. október 13-i tárgyaláson ismertetett alapszabály III. 33. pontja). Önmagában tehát egyik alapszabály rendelkezéseiből sem lehet arra a következtetésre jutni, hogy ha a tag 3 hónapig nem fizet tagdíjat, ezzel úgy tekintheti, mintha minden további eljárás és értesítés nélkül, az ezt követő naptól már nem lenne tagja a felperesi szakszervezetnek.

Az alperesnek szakszervezeti tagsága alatt – ismerve az alapszabály rendelkezéseit – bármikor lehetősége lett volna kilépési szándékát a szakszervezet felé jelezni, melyet aztán 2015. július 15-én meg is tett. Kilépési nyilatkozatának tartalmából az a következtetés vonható le, tagságát az itt írt időpontig maga is folyamatosnak tekintette. Azt bizonyítani, hogy jogviszonya korábban szűnt meg, nem tudta a teljes bizonyító erejű magánokiratba (Pp. 196. § (1) bekezdés) foglalt nyilatkozattal szemben. Emiatt alapszabályi vállalásánál fogva köteles a jogszabály megszűnéséig elmaradt tagdíjak megfizetésére. Helyesen érvelt a felperes azzal is, hogy a tagsági viszony visszamenőlegesen nem szüntethető meg.

Megjegyzi az ítéletábra, a szakszervezetnek nem kötelessége 3 havi nemfizetés esetén felszólító levél küldése. A tagtól elvárható ugyanis, hogy tisztában legyen a rá vonatkozó tagi kötelezettségekkel, így a tagdíj fizetésével, mulasztás esetére pedig annak következményeivel. Tudnia kell azt is, hogy bármikor élhet a kilépés lehetőségével, ami tagsági viszonyát megszünteti, vagyis attól kezdve nem kell tagdíjat fizetnie, így tagdíjhátralék ebben az esetben nem keletkezik és nem halmozódik fel. Nem értékelhető a szakszervezet hátrányára a tag mulasztása, vagyis ha nem jelez kilépési szándékot, tagsági viszonyát – a tagdíj nem fizetése ellenére – ezzel fenntartja.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseletével összefüggő költségének megfizetésére, melynek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel határozta meg.

Szeged, 2017. október 13.

Dr. Kiss Gabriella s.k.  
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.  
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra s.k.  
táblabíró